

тим, що досягнення в медичній галузі. Проте яким би не було звуження розриву в ІСР в довгостроковому плані, все ще занадто багато країн не мають гідного рівня.

Згідно стандартним економічним моделям, фінансова глобалізація повинна вести до того, що ресурси спрямовуються з багатших в бідніші країни, сприяючи зростанню інвестицій. Однак такі очікування виправдалися не до кінця. Частково перетікання капіталу в більш бідні країни пояснювався розрахунками банків до кризи 2008-2009 років. Свою роль в зростанні фінансових потоків міг зіграти carry trade, але цей механізм веде до зростання уразливості валют. Ще один фактор – уникання податків міжнародними корпораціями. Фінансова глобалізація пояснюється швидше за диверсифікацією активів. Надаючи іноземним інвесторам можливість покупки внутрішніх активів, а власним резидентам – можливість інвестувати за кордон.

Розвиток глобалізації виходить на новий рівень. Усі попередні теорії про вигоду як бідним так і багатим країнам вже вичерпують себе. Глобалізація перетворюється на негативне явище, збільшуючи прірву між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються. Подальший розвиток потребує нових підходів для вирішення проблем відставання економік.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Paterson, M. Understanding Global Environmental Politics: Domination, Accumulation, Resistance. N.Y.: Macmillan, 2010.
2. Безрукова Н.В., Свічкарь В.А. Економічна глобалізація: аналіз основних протиріч та наслідків / Н.В. Безрукова, В.А. Свічкарь // Економіка та управління національним господарством, 2016. – № 3(58). – С. 62-67.

*Філіпенко Д. В., к.е.н. Войнова Є. І.
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова*

ОСОБЛИВОСТІ ІСЛАМСЬКОГО СТРАХУВАННЯ

В практиці функціонування світового страхового ринку виділилась особлива його модель як «ісламське страхування». Поняття такафулу, або ісламського страхування засновується на особливостях механізму, пов'язаного з розподілом прибутку та збитку, котрий повинен відповідати принципам Шаріату, як результат – задовольняти потреби мусульманського світу. Тож ісламську модель страхування можна розглядати як спосіб реформування в країнах СНД.

Основним завданням в ісламському страхуванні виступає не простий захист своїх інтересів від непередбачуваної ситуації за допомогою методу солідарної участі у збитках, але і в отриманні прибутків. У силу цього такафул-компаніями зазвичай приносяться більші прибутки, на відміну від традиційних (на західний зразок) страхових компаній. Дана мета може бути досягнена при застосуванні способу, котрий передбачає поділ відповідальності, заснований на моделі мудараба, котра є визнаним інститутом у ісламській економіці [1, с. 239].

Учасниками, або страхувальниками (з точки зору традиційного розуміння) відбувається передача своїх внесків операторам, або страховикам у вигляді дару, щоб мати більш ефективно їх використання з однією умовою, що в разі настання страхових випадків грошові вкладення мають бути повернуті. Частину внесків відправляють до накопичувального фонду, від інвестування якого з'являється можливість отримання учасниками регулярного доходу в обумовленій у контракті частці, яка зазвичай становить 50 або 60 відсотків.

Водночас існує заборона інвестування в акції чи активи компанії, бо це може суперечити принципам діяльності у Шаріаті: виробництві і торгівлі алкоголем, тютюновими виробами, розвиток грального бізнесу тощо. Зазвичай, інвестування відбувається лише у відношенні тих акцій, котрі входять до Dow Jones Islamic Market Index.

Такафул ділиться на 2 види [2, с.156]:

1. Загальний, що є практичним аналогом комерційного майнового страхування.
2. Сімейний, котрий може включати особисті страхування, але володіє характерними відмітними рисами.

В ісламському страхуванні як виді підприємницької діяльності поєднується володіння значними можливостями разом з величезним потенціалом стосовно галузей, пов'язаних зі створенням нової унікальної продукції та інноваційними технологіями її просування.

Такафул – це блискучий приклад бізнесу, що заснований на попиті та орієнтований на клієнтські потреби. Тому не дивно, що результати світового досвіду показують наявність не тільки мусульман серед клієнтів такафул – компаній.

Основна концепція в ісламському страхуванні базується на наступних основних положеннях [3, с. 311]:

1) у такафулі спостерігається відсутність надлишкової гарар (невизначеності) за рахунок того, що частина внесків, сплачуваних учасниками, прийнято розглядати в якості дарунка чи добровільної пожертви і спрямовується до спеціального фонду, з якого у разі настання страхових випадків повинна бути надана компенсація. Крім виплати необхідної для покриття збитків суми, учасник може розраховувати на доходи від іншої частини внеску (що заснована на системі, пов'язаної з розподілом прибутку і збитку) у незалежності від страхових випадків. З боку страховика, у відповідності до договірних умов, отримується своя частка прибутків, котра заздалегідь обговорюється. Розміри одержаних прибутків залежать виключно від проведених компанією операцій і не можуть бути фіксованими;

2) сплачені внески, або їх частина, знаходить використання згідно тих операцій, котрі не заборонені Шаріатом. Установчі документи практично будь-якої такафул-компанії містять низку положень щодо обов'язкової відповідності у інвестиційній діяльності компанії принципам Шаріату;

3) основною метою ісламського страхування виступає гарантування ризику учасників. Сторони договору у ісламському страхуванні (такафулі) виступають як у ролі надаючих гарантію, так і таких, кому потрібне надання гарантії;

4) такафул-бізнес, зазвичай, засновується на механізмах розподілу прибутків, що має назву «мудараб», тим самим дозволяючи уникати відсоткових відносин, котрі є звичайним явищем з огляду на комерційне страхування;

5) ділова активність такафул-компаній відстежується шаріатською наглядовою радою, в завдання якого входить оцінювання нових продуктів (послуг) компанії, а також проведені нею операції з точки зору їх відповідності нормам і принципам мусульманського права;

6) всі сторони договору ісламського страхування повинні діяти згідно з принципами сумлінності і чесності;

7) страхувальники мають право висування своїх представників до ради директорів такафул-компаній;

8) у такафулі, на відміну від комерційного страхування, не порушуються умови успадкування згідно з вимогами Шаріату.

Щоб допомогти віруючим реалізувати себе в сучасній економіці, необхідно не придумувати нові механізми, а використовувати вже існуючі, які себе добре зарекомендували в інших країнах світу. У результаті вітчизняна економіка отримає додаткові кошти, які не задіяні в даний час з морально-етичних міркувань. Концепція ісламського страхування (такафула) відповідає уявленням послідовників різних релігій щодо етичної економічної поведінки. Не випадково велика кількість клієнтів багатьох ісламських страхових компаній в світі не є мусульманами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Говорушко Т.А. Страхові послуги: навчальний посібник / Т.А. Говорушко – Київ: Центр навчальної літератури, 2015. – 400 с.

2. Крутик А.Б. Страхование: учебное пособие. / А.Б. Крутик, Т.В. Никитина– СПб.: Изд – во Михайлова В.А., 2011. – 256 с.
3. Никулина Н.Н. Страхование. Теория и практика: учеб. пособие для студентов вузов / Н.Н. Никулина, С.В. Березина. – 2 – е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2007. – 511 с.

Янко Е. А., к.э.н. Родионова Т.А.
Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова

ВЛИЯНИЕ ПИИ НА БАНКОВСКИЙ СЕКТОР ФРАНЦИИ

Банковская система Франции – одна из старейших в мире. Она повлияла на развитие банковских систем во многих европейских странах. Банки Франции активно выходят на рынки стран Восточной и Центральной Европы, СНГ, в том числе и Украины. Основные направления развития французской банковской системы, как и других индустриально развитых стран – укрепление, внедрение новых технологий и инноваций. Под укреплениями подразумеваются значительные как для системы, так и для всей экономики страны банковские слияния. Например, слияние в 2000 году банковского гиганта «Banque Nationale de Paris» и банка «Banque Paribas», в результате которого появился крупнейший банк Франции «BNP Paribas Bank» [1]. Банковский сектор во Франции традиционно играет важную роль в финансовой системе. Как результат, значительный объем прямых иностранных инвестиций, сосредоточенных во Франции, направлен в банковский сектор страны.

Для оценки влияния ПИИ на банковский сектор Франции построим ряд экономико-математических моделей.

Для анализа влияния прямых иностранных инвестиций на процентную ставку были выбраны ставки по потребительским кредитам и депозитам (модель 1). Объясняется выбор данных показателей тем, что прямые иностранные инвестиции во Франции направлены в коммерческие банки (на долю 5 крупнейших банков приходится свыше 70% всего банковского сектора страны) [2]. Следовательно, прямые иностранные инвестиции могут влиять на процентные ставки, которые устанавливаются коммерческими банками.

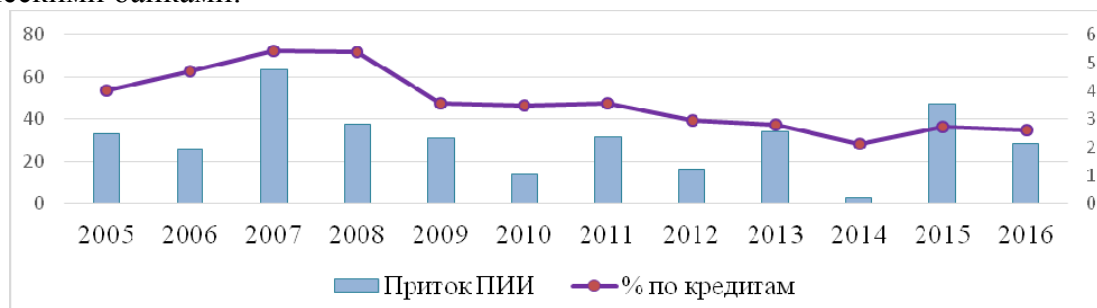

Рис. 1. Приток прямых иностранных инвестиций (млн. долл. США) и процентная ставка по кредитам (%)

Источник: составлено автором [3-4]

Рассматривая изменения таких показателей как приток ПИИ и процентную ставку по кредитам, можно отметить их общую динамику на протяжении анализируемых 10 лет, за исключением 2006 г.

Таким образом, можно сделать вывод о тесной корреляции и прямой зависимости притока прямых инвестиций и % по кредитам в стране.

Далее рассмотрим такие показатели, как приток ПИИ и совокупные активы Франции (модель 2).